

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Strategiei de Mobilitate 2030

1. Denumirea autorului proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Strategiei de Mobilitate 2030 a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu suportul partenerilor de dezvoltare, în particular Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și vizează domeniul de activitate al Guvernului – transport și infrastructură, stabilit la art.4 lit. m) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul Strategiei de Mobilitate 2030 a fost elaborat în vederea definirii unei viziuni de dezvoltare a unui sistem de transport accesibil, durabil, interoperabil și sigur, prin promovarea coeziunii, reducerea disparităților regionale și îmbunătățirea impactului transportului asupra mediului.

Deși, pe parcursul ultimului deceniu, în Republica Moldova au fost elaborate și implementate documente de politici pentru soluționarea principalelor provocări din sectorul de transport, totuși per ansamblu, subfinanțarea sectorului în comun cu efectul cumulativ al inacțiunilor de conservare a infrastructurii, a dezvoltat o serie de deficiențe, care au marginalizat aceste documente strategice, fiind relevat un progres modest în implementare.

Astfel, odată cu finalizarea perioadei de implementare a Strategiei de transport și logistică pentru anii 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827/2013, Republica Moldova a ajuns la momentul când trebuie să își regândească posibilitățile de dezvoltare a sistemului de transport, reieșind din necesitatea de adaptare la noile realități economice, sociale și de securitate, urmând imperativul integrării europene.

Prin urmare, este prioritară trasarea în continuare a unor obiective strategice ce ar aborda într-o manieră holistică toate tipurile de transport și care să permită asigurarea dezvoltării durabile și sigure a sistemului de transport pentru asigurarea mobilității cetățenilor prin sisteme de transport eficiente, sigure și multimodale, corelată cu o infrastructură rutieră fiabilă și dezvoltată.

Elaborarea Strategiei este absolut necesară și în contextul angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la UE și deschiderea negocierilor de aderare, și este dictată atât de Programul de asociere UE-Republica Moldova 2021-2027, cât și de pct. 5.18 din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și acțiunea nr.1 din capitolul 21 „Rețele transeuropene” a Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027.

Totodată, Strategia este aliniată la Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 transpusă contextului național prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 și are drept scop transpunerea și detalierea obiectivelor aferente domeniului transportului, reflectate în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și va contribui direct la implementarea obiectivului specific nr. 2.1 Sporirea mobilității prin sisteme eficiente, durabile și sigure de transport a obiectivul general nr.2 privind îmbunătățirea condițiilor de trai, precum și a obiectivului general nr.10 Asigurarea unui mediu sănătos și sigur.

Astfel, noul document de politici va asigura un cadru unic și coerent de politici publice în sector, și va servi drept document de orientare pentru planificarea și finanțarea agendei de politici

în sector, astfel încât eforturile factorilor de decizie să fie consistente, complementare reciproc și efective.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, respectiv fiind exceptat de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

În subsidiar, evocăm că în procesul de elaborare a proiectului Strategiei de mobilitate 2030 s-au luat în considerare obiectivele și prevederile Strategiei pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului a Comisiei Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Strategia de mobilitate 2030 are drept scop asigurarea unei dezvoltări durabile și sigure a sistemului de transport precum și instaurării unui management eficient al domeniului, care va permite eliminarea rapidă a problemelor majore din sector, dar și identificarea unor opțiuni optime pentru soluționarea rapidă și eficientă a acestora.

Strategia este structurată în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.386/2020 și își propune atingerea următoarelor obiective generale:

1. Îmbunătățirea gestionării activelor rutiere, reabilitarea și modernizarea în continuare a rețelei de drumuri și sprijinirea transportului rutier sigur și sustenabil.

Prin acest obiectiv se urmărește îmbunătățirea rețelei de drumuri din Republica Moldova și a serviciilor rutiere oferite, pe baza unui management și legislație consolidată a sectorului, a investițiilor continue în infrastructură și echipamente moderne, precum și a celor mai înalte standarde de siguranță rutieră.

2. Îmbunătățirea transportului rutier de persoane prin servicii regulate și tranziția la o mobilitate durabilă.

Activitățile conexe realizării acestui obiectiv presupun revizuirea programelor de transport rutier pentru interconectarea acestora inclusiv la nivel regional, promovarea adoptării planurilor de mobilitate urbană durabilă în marile orașe, accelerarea digitalizării serviciilor de transport pentru eficientizarea serviciilor regulate și sporirea accesului populației la serviciile de transport.

3. Servicii feroviare modernizate și eficiente, complet integrate în spațiul feroviar unic european.

Elementele principale ale acestui obiectiv sunt focusate pe continuarea procesului de reformă a sectorului feroviar și dezvoltarea infrastructurii feroviare naționale prin realizarea de proiecte investiționale de reabilitare și modernizare în vederea asigurării unui sistem feroviar eficient, și integrat în cadrul spațiului feroviar unic european, capabil să concureze în viitor cu alți furnizori de servicii de transport.

4. Sprijinirea condițiilor de dezvoltare a transportului pe căi navigabile interioare.

Principalele intervenții la acest obiectiv vizează revitalizarea navigabilității interioare prin facilitarea construcției, reabilitării și modernizării infrastructurii fluviale existente conform principiilor de navigabilitate internaționale.

5. Dezvoltarea transportului naval, printr-un sistem maritim și portuar eficient și adaptabil, împreună cu o creștere economică sustenabilă a acestui domeniu.

Scopul principal al obiectivului constă în asigurarea condițiilor propice pentru o evoluție completă și exhaustivă a sectorului maritim și activităților portuare, inclusiv prin îmbunătățirea

performanței pavilionului național pentru a asigura retragerea Republicii Moldova de pe lista neagră a Memorandumului de Înțelegere de la Paris.

6. Transport aerian sigur, accesibil și sustenabil.

La obiectivul dat, accentul se va pune pe îmbunătățirea eficienței managementului traficului aerian, asigurarea unui trafic aerian extins, în condiții de maximă siguranță și a unui grad de securitate adecvat, în acord cu reglementările europene și naționale în domeniul transportului aerian, ceea ce va contribui la diminuarea tarifelor aeroportuare, și atragerea de noi transportatori aeriени de pasageri.

Astfel, Strategia de mobilitate 2030 include o analiză detaliată a situației în domeniu fiind evidențiate cele mai importante probleme din fiecare tip de transport, dezvoltând și definind măsuri de intervenție pentru asigurarea mobilității persoanelor și bunurilor. Totodată, sunt setați indicatori de rezultat și progres, care vor facilita monitorizarea și evaluarea nivelului de implementare a Strategiei.

În subsidiar, evidențiem că Strategia de mobilitate 2030, va fi implementată prin intermediul Programelor naționale sectoriale, care vor oferi opțiuni detaliate de politici și vor servi drept baza pentru planificarea operațională și bugetară a direcțiilor prioritare de intervenție în sector.

5. Fundamentarea economico-financiară

Costurile necesare pentru implementarea Strategiei, vor fi reflectate în Programele naționale sectoriale de implementare ale acesteia, care vor permite planificarea cheltuielilor într-o manieră integrată și focusată pentru îndeplinirea obiectivelor pe termen mediu.

Dat fiind gradul complex și specific al obiectivelor și măsurilor cuprinse în document, implementarea acestora într-un mod eficient necesită o abordare bazată pe sinergia și complementaritatea resurselor financiare, atât cele publice, cât și cele atrase din surse externe. Astfel, urmează a fi identificate surse suplimentare de finanțare, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare, pentru a acoperi costurile anumitor acțiuni care nu pot fi susținute în totalitate din contul surselor bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de hotărâre a Guvernului se integrează organic în cadrul normativ în vigoare și nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Întru respectarea prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării Strategiei de Mobilitate 2030 și Conceptul Strategiei a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-strategiei-de-mobilitate-pentru-anii-2023-2030/10176>.

La data de 12 septembrie 2023, în cadrul atelierului de lucru cu reprezentanții instituțiilor interesate, precum și a experților internaționali în domeniul transporturilor, au fost adoptate în mod participativ obiectivele strategice și direcțiile prioritare pentru toate modurile de transport aferente proiectului Strategiei de mobilitate 2030.

Ulterior, proiectul Strategiei a fost remis Cancelariei de Stat pentru evaluarea calității și conformității (scrisoarea nr. 04-1629 din 25.03.2024), iar prin scrisoarea nr. 21-113-4376 din 18.04.2024, Cancelaria de Stat a remis recomandările pe marginea proiectului, care au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

Totodată, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Strategiei de Mobilitate 2030 va fi plasat pe parcursul lunii mai-iunie pentru consultare publică pe pagina web oficială a ministerului și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md pentru asigurarea posibilității expunerii tuturor celor interesați asupra proiectului.

8. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Strategiei nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiză de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele acesteia vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și recomandărilor la proiect.

10. Constatările expertizei anticorupție

Documentele de politici sunt exceptate de la expertiza anticorupție.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.

Secretar general

Angela ȚURCANU